

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองชนิดกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (Quasi-Experimental Research One group pretest – posttest design) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และการพยาบาลผู้สูงอายุ และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. **ลักษณะของประชากร** เป็นนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 4 รุ่นที่ 6 จำนวน 90 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 95.56 อายุเฉลี่ย 23.70 ปี มีเกรดเฉลี่ยสะสมส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 ร้อยละ 53.33 รองลงมาอยู่ระหว่าง 3.01 – 3.50 ร้อยละ 43.33 ผลการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกรดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ C⁺ ร้อยละ 47.77 รองลงมาอยู่ในระดับ B ร้อยละ 21.11 เกรดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 2 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ B ร้อยละ 38.89 รองลงมาอยู่ในระดับ C⁺ ร้อยละ 32.22 เกรดวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่ในระดับ B ร้อยละ 43.33 รองลงมาอยู่ในระดับ C⁺ ร้อยละ 38.89 ตามลำดับ ในขณะที่ เกรดวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ B ร้อยละ 55.56 รองลงมาอยู่ในระดับ B⁺ ร้อยละ 34.44 และเกรดวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ B ร้อยละ 67.78 รองลงมาเป็นระดับ B⁺ ร้อยละ 26.67 ดังนั้น โดยสรุปพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลการเรียนในวิชาในวิชาภาคทฤษฎี คือวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลางถึงดี (เกรด C⁺ ถึง B) วิชาการพยาบาลผู้สูงอายุอยู่ในระดับดี (เกรด B) และวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุอยู่ในระดับดี (เกรด B)

2. **ประสิทธิผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และการพยาบาลผู้สูงอายุ ประกอบด้วย**

2.1 ผลการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และการพยาบาลผู้สูงอายุ พบว่า

2.1.1 ค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบความรู้วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ หลังการเข้าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ มีค่าสูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00

2.1.2 ค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบความรู้วิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ หลังการเข้าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ มีค่าสูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการทดสอบหลังเข้าโปรแกรมฯ กับผลการทดสอบความรู้รวบยอดในวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ พบว่า

2.2.1 ผลการทดสอบความรู้หลังการเข้าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยกับผลการทดสอบความรู้รวบยอดในวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.286, p = 0.01$)

2.2.2 ผลการทดสอบความรู้หลังเข้าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ ของวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการทดสอบความรู้รวบยอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการทดสอบความรู้รวบยอดกับผลการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ พบว่า

2.3.1 ผลการทดสอบความรู้รวบยอดของวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ กับผลการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .351, p = 0.01$)

2.3.2 ผลการทดสอบความรู้รวบยอดของวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุไม่มีความสัมพันธ์กับผลการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ($r = - 0.072$)

3. ความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ และการสะท้อนคิดความรู้สึกรักของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ ในวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ พบว่า

ความพึงพอใจโดยรวมการเข้าร่วมโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ ในวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean= 4.25, S.D. = .61) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านกระบวนการของโปรแกรมฯ ทางด้านอาจารย์ นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.37, S.D. = .13) ในหัวข้ออาจารย์กระตุ้น และให้กำลังใจนักศึกษาในการ

เตรียมตัวสอบ อาจารย์ได้ให้แนวทางในการเตรียมตัวสำหรับการสอบ และอาจารย์เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือเตรียมตัวสอบ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.52, 4.42, 4.36) ตามลำดับ ส่วนทางด้านกลุ่มเพื่อน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.81, S.D. = .09) ในหัวข้อ เมื่อมีข้อสงสัยในความรู้ในขณะทบทวน เพื่อนสามารถอธิบายและให้คำแนะนำที่กระจ่าง มีการหมุนเวียนการทำหน้าที่ ประธานและสมาชิกกลุ่มในการทบทวนความรู้ในการสอบ และมีการจัดทบทวนความรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (Mean = 3.92, 3.77 และ 3.74) ตามลำดับ

3.2 ด้านการเข้าร่วมโปรแกรมฯ พบว่า นักศึกษาได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.96, S.D. = .21) ในหัวข้อ รับผิดชอบต่อวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างชัดเจน การประชาสัมพันธ์เข้าร่วมโครงการ และรูปแบบการจัดกิจกรรม (Mean = 4.20, 4.06 และ 3.83) ตามลำดับ

3.3 ด้านผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมฯ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.12, S.D. = .19) แต่มีบางหัวข้อที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดคือ มีทัศนคติที่ดีต่อการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ (Mean = 4.46, 4.29) ตามลำดับ

4. การสะท้อนคิดของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ พบว่า

4.1 จุดเด่นของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ นักศึกษาได้สะท้อนออกมาใน 3 ด้าน ดังนี้

1) **ด้านอาจารย์** ประทับใจอาจารย์ที่ให้ความรัก ความทุ่มเท ตั้งใจจริง ใส่ใจดูแลให้ความสำคัญกับนักศึกษา ห่วงใย เสียสละเวลา แรงกาย แรงใจในการเตรียมความรู้มาทบทวนให้นักศึกษาอย่างจริงจัง สม่ำเสมอ อดทนให้เวลาในการอธิบาย ให้แนวคิดที่ชัดเจนและเทคนิคดี ๆ ในการทำข้อสอบ การอธิบายของอาจารย์ทำให้นักศึกษา มีความเข้าใจมากขึ้น อาจารย์ให้กำลังใจ ติดตามถามความคืบหน้า ให้ความช่วยเหลือ กระตุ้นให้นักศึกษาอ่านหนังสือ เมื่อเห็นความทุ่มเทของอาจารย์ทำให้นักศึกษามีแรงจูงใจ เกิดความมุ่งมั่นที่จะสอบให้ได้ เพื่อตอบสนองความตั้งใจของอาจารย์ ทำให้นักศึกษามีกำลังใจ มีแรงจูงใจในการอ่านหนังสือ และมีความมั่นใจในการสอบใบประกอบวิชาชีพมากขึ้น

2) **ด้านนักศึกษา** ประทับใจในการเข้าร่วมโปรแกรมเตรียมความพร้อมฯ ในด้านตนเองว่า การเข้าร่วมโครงการทำให้เกิดความมั่นใจ ได้รับการกระตุ้นและพัฒนาตนเองดีขึ้น การทำกิจกรรมกลุ่มทำให้ได้มุมมองที่กว้างขึ้นกว่าการอ่านคนเดียว ได้แลกเปลี่ยนความรู้ที่อ่านมา ได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้เข้าใจแนวคิดต่าง ๆ ดีขึ้น ได้เห็นจุดบกพร่องของตัวเองทำให้กลับไปทบทวนให้เข้าใจได้ทัน เกิดความกระตือรือร้นในการอ่านหนังสือมากขึ้น ได้ฝึกทำข้อสอบร่วมกัน ทำให้เห็นความ

คิดเห็นของทุกคน เกิดความรู้ที่หลากหลาย ช่วยลดระยะเวลาในการอ่านหนังสือด้วยตนเองได้มาก และทำให้เกิดความมั่นใจในการเข้าสอบมากขึ้น

3) ด้านเพื่อน ประทับใจการเข้าร่วมโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ ที่มีต่อกลุ่มเพื่อนว่า เกิดความประทับใจในการทุ่มเทของเพื่อน ที่ทำหน้าที่หัวหน้าการทบทวน ร่วมแรงร่วมใจทำกิจกรรมร่วมกัน ช่วยกันทบทวนความรู้ กระตุ้นการอ่านหนังสือ และบอกข้อบกพร่องของกันและกัน เพื่อนำไปปรับปรุงตัวเอง ทำให้เห็นความรัก ความสามัคคีในกลุ่มเพื่อน และร่วมแรงร่วมใจมุ่งมั่นในการที่จะสอบใบประกอบวิชาชีพให้ได้

4.2 จุดที่ควรพัฒนาของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ คือ

ควรให้เพิ่มเวลาในการทบทวนความรู้ให้มากขึ้น ให้เริ่มจัดตารางในการทบทวนความรู้ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1 ของชั้นปีที่ 4 หรือภาคการศึกษาที่ 2 ของชั้นปีที่ 3 ปรับการทบทวนความรู้ เน้นทำข้อสอบให้มากขึ้น เน้นเทคนิคในการตัดตัวเลือกที่ไม่ถูกต้อง การเฉลยจากข้อสอบ แล้วเชื่อมโยงเข้าหาเนื้อหาความรู้ เน้นการทบทวนให้ครอบคลุมตามแผนผังการออกข้อสอบ (Test Blueprint) ของสภาการพยาบาล การแบ่งเป็นกลุ่มโดยให้คนที่เรียนดีและเรียนอ่อนอยู่ด้วยกันเป็นสิ่งที่ดี ทำให้เกิดการกระตุ้นและช่วยเหลือกันมากขึ้น จัดตารางการทบทวนให้มีความต่อเนื่องของเนื้อหา กำหนดตารางการทวนในแต่ละวันให้แน่นอน ให้นักศึกษาได้มีเวลาในการทบทวนด้วยตนเอง และให้นักศึกษาสรุปเนื้อหาในการสอบสภาการพยาบาลทุกหัวข้อก่อนการมาทบทวนความรู้

4.3 สิ่งที่ต้องการให้ทีมวิจัยจัดกระทำต่อนักศึกษารุ่นน้องต่อไป อยากให้รุ่นน้องสรุปเนื้อหาตามหัวข้อในแผนผังการออกข้อสอบของสภาการพยาบาล ก่อนเริ่มทบทวนความรู้ จัดให้มีการเน้นฝึกทำข้อสอบหลาย ๆ ชุดแล้วนำมาเฉลยความรู้ร่วมกัน อยากให้เริ่มทบทวนความรู้ให้เร็วขึ้น เพิ่มระยะเวลาให้มากขึ้น โดยจัดกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาอ่านหนังสือมากขึ้น อาจมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยทบทวนความรู้ ควรจัดให้มีการทำแบบทดสอบก่อนการทบทวนความรู้ทุกสัปดาห์ หากมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ต้องมีการทบทวนความรู้เพิ่มเติม อยากให้มีการทำวิจัยในรุ่นน้องต่อไป เพื่อเป็นแนวทางให้รุ่นน้องสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ และพัฒนาจนนักศึกษาพยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สามารถสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของสภาการพยาบาลผ่านได้ร้อยละ 100

อภิปรายผล

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ประสิทธิผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และการพยาบาลผู้สูงอายุ ประกอบด้วย

1.1 ผลการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และการพยาบาลผู้สูงอายุ

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลได้คะแนนเฉลี่ยหลังการทบทวนความรู้การพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ สูงกว่าก่อนการทบทวนความรู้การพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.00$) สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาได้เตรียมตัวในการสอบ มีเป้าหมายในการสอบ กระบวนการกลุ่มเพื่อนช่วยเหลือเพื่อนในระหว่างที่เข้าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนการสอบใบประกอบวิชาชีพ มีการทบทวนความรู้จากอาจารย์ร่วมกับปัจจัยพื้นฐาน เกรดเฉลี่ยของการเรียนวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และการพยาบาลผู้สูงอายุ นักศึกษาส่วนใหญ่ได้เกรดทั้งสองวิชานี้ อยู่ในระดับปานกลางถึงดี (เกรด C+ ถึง B) สอดคล้องกับการศึกษาของ วิภาดา คุณาวิกติกุล และคณะ (2555) ที่พบว่า การเตรียมความพร้อมของนักศึกษา การได้รับการปลูกฝังทัศนคติให้นักศึกษา การเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหาวิชาโดยการเตรียมด้วยตัวเอง เพื่อนช่วยเพื่อน รุ่นพี่ช่วยรุ่นน้อง และการเตรียมความพร้อมอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดี การเสียสละทุ่มเทของอาจารย์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการสอบความรู้รวบยอดกับผลการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาสอบความรู้รวบยอดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด มีความสัมพันธ์กับการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การสอบรวบยอดเป็นการประมวลความรู้ที่ผ่านขั้นตอนการทบทวนสาระสำคัญที่สอดคล้องกับแผนผังการออกข้อสอบของสภาการพยาบาลย่อมมีโอกาสที่นักศึกษาพยาบาลจะสอบผ่านมีโอกาสเป็นได้สูง จึงทำให้วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ นักศึกษาที่สอบรวบยอดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ผ่าน จึงทำให้สอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ของสภาการพยาบาลในวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ผ่านด้วย ร่วมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องใน เช่น การจัดโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ ทำให้นักศึกษามีเป้าหมายในการสอบ นักศึกษาทบทวนความรู้ในการสอบด้วยตนเอง การมีเพื่อนช่วยเพื่อนในการทบทวนความรู้ มีรุ่นพี่มาแนะนำแนวทางการสอบ ให้กำลังใจเป็นการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่นักศึกษา สอดคล้องกับวิจัยของ อัจฉรา จันทร์เพชร และ สิริภรณ์ ศุภวรรณ (2551) ที่พบว่า ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านรายวิชาที่คาดหวังว่าจะสอบผ่านในการสอบครั้งแรก ด้านการเตรียมตัวก่อนสอบของบัณฑิต ด้านการเตรียม

ความพร้อมให้กับบัณฑิต ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านเจตคติต่อการสอบขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีความสัมพันธ์กับผลการสอบขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลในการสอบครั้งแรก

อนึ่ง การสอบวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ผลจากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการสอบรวบยอดวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ และการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ เป็นไปในทางลบ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาที่สอบผ่านการสอบรวบยอดวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ จะสอบไม่ผ่านการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ของสภาการพยาบาลได้ จากผลการสอบในวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ นักศึกษาสอบไม่ผ่านจำนวน 4 คน และในจำนวนนี้ ส่วนใหญ่สอบผ่านการสอบรวบยอดในวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ในขณะที่นักศึกษาที่สอบไม่ผ่านการสอบรวบยอดวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ แต่สอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุผ่าน สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาที่สอบรวบยอดวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุไม่ผ่าน จะมีความพยายามในการอ่านหนังสือ และทบทวนความรู้มากขึ้น จึงทำให้สอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ ผ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของละเอียด แจ่มจันทร์ จินตนา อาจสันเทียะ และสุภาวดี สมจิตต์ (2558) พบว่า ทศนคติของนักศึกษาที่คาดหวังต่อการสอบผ่าน 8 วิชาในครั้งแรก จะมีความพยายามในการหาวิธีชนะอุปสรรค

ส่วนนักศึกษาที่สอบรวบยอดวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุผ่าน แต่เมื่อสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุไม่ผ่านนั้น พอจะอธิบายได้ว่า นักศึกษาทุกคนที่สอบไม่ผ่านวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งระดับดี และระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศิริ ดำรงภคภากร และคณะ (2556) พบว่า หนึ่งในปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสอบได้แก่ ความสามารถเฉพาะบุคคล ส่วนเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร และผลการสอบรวบยอดของคณะฯ มีอิทธิพลต่อผลการสอบผ่านความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนฯ ได้ถูกต้องร้อยละ 80.5 นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรสูง มีโอกาสที่จะสอบผ่านความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนฯ มากกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรต่ำ ใน 1 หน่วยของเกรดเฉลี่ยสะสมที่เพิ่มขึ้น จะมีโอกาสสอบผ่านความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนฯ จากสภาการพยาบาลถึง 4.86 เท่า (รัตนารักษ์ คงคา และคณะ, 2555)

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการเข้าร่วมโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ ในวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกระบวนการของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ ทางด้านอาจารย์ได้กระตุ้น และให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้แนวทางการเตรียมตัวสอบ รองลงมา คือ กลุ่มเพื่อน คือ เมื่อมีข้อสงสัยในความรู้ในขณะทบทวน เพื่อนสามารถอธิบายและให้คำแนะนำที่กระจ่าง มีการหมุนเวียนการทำหน้าที่ประธาน และสมาชิกกลุ่มในการทบทวนความรู้ในการสอบ และมีการจัดทบทวนความรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และผลของโปรแกรมนี้นำให้นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติที่ดีต่อการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลฯ ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของอัจฉรา จันทเพชร และ สิริณภร ศุภวรรณ (2551) และ พรทิพา ทักษิณ ศุภกรใจ เจริญสุข และอุบล สุทธิเนียม (2554) ที่พบว่า การเตรียมตัวของนักศึกษา และการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำผลการวิจัยไปใช้ในการเตรียมความพร้อมการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ ในวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างความรู้ และความพร้อมเกี่ยวกับการสอบให้ผ่านตามเป้าหมายของสถาบัน
2. นำโปรแกรมการเตรียมความพร้อมการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ ไปประยุกต์กับการสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ ในรายวิชาอื่น ๆ ทางการพยาบาล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ ต่อการสอบผ่านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทุกรายวิชา
2. วิเคราะห์ปัจจัยคัดสรรที่มีต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ

3. ศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประสบการณ์ของการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ และการเตรียมความพร้อมในการสอบ